

POROZUMENIE SLOV

Slovo je najnižšou výstavbovou jednotkou textu. Porozumenie slova možno najvýstižnejšie definovať ako spojenie grafickej stránky slova s jeho významom. Chápať určité slovo v texte teda znamená mať vo vedomí predstavu predmetu, deja alebo vzťahu, ktorý slovo označuje.

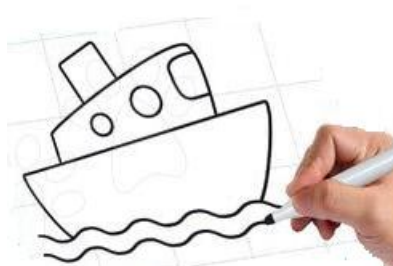
Porozumenie slov je najdôležitejšia časť procesu porozumenia textu. Keď totižto čitateľ nepozná významy čítaných slov, nemôže dôjsť k porozumeniu textu ako takého. Pri práci s textom a rozvíjaní porozumenia textu je preto v začiatkoch potrebné sústrediť sa na doslovné chápanie textu na úrovni jednotlivých slov:

- *priradovanie jednotlivých slov k obrázkom* – dieťa k obrázkom prikladá slová, ktoré im významovo zodpovedajú.

- *kreslenie obrázkov k slovám.*

LOĎ

- *triedenie, zoskupovanie slov* - podľa určitých kritérií (zoskupovanie vecí, ktoré treba na varenie, učenie sa, kúpanie...).

- *zoraďovanie slov* – podľa určitých časovo-príčinných vzťahov (napr. sled činností počas pracovného dňa – vstávanie, umývanie sa, raňajkovanie, obliekanie sa, cesta do školy...).

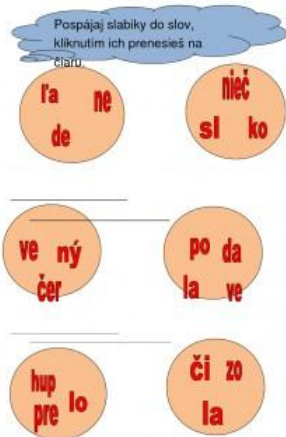

- *vyraďovanie slov* – dieťa má vylúčiť slovo, ktoré na základe zistenia určitých spoločných kritérií k ostatným slovám nepatrí (napr. pes, žaba, kreslo, mačka – do skupiny slov nepatrí slovo kreslo, nakoľko ostatné slová pomenávajú **zvieratá**).

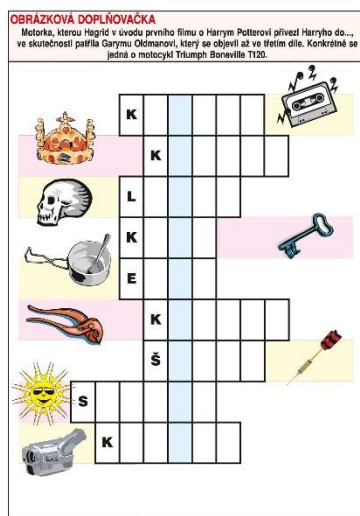

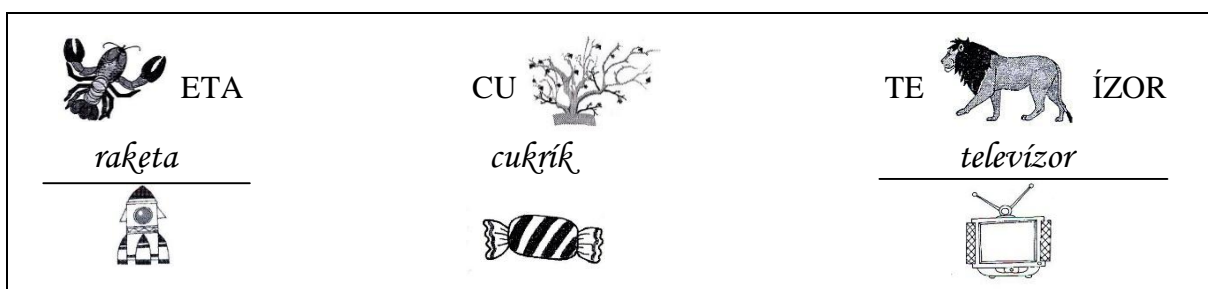
- *prešmyčky* – dieťa tvorí zmysluplné slová z poprehadzovaných slabík, neskôr i písmen.

- *riešenie tajničiek, dvojsmeroviek, hra Scrabble*;

- *rébusové hádanky* – tvorenie slov kombináciou písmen a obrázkov, písanie vzniknutých slov a priradovanie správnych obrázkov k vzniknutým slovám.

- *slovné skrývačky* – dieťa v slovách vyhľadáva ukryté zmysluplné slová.

polienka = lienka

husle = hus

- *čudná reč* – dieťaťu predložíme slová, v ktorých všetky samohlásky budú rovnaké; dieťa nahradením samohlások za správne má vytvoriť zmysluplné slovo.

carazka = ceruzka

košóčok = košíček

- *vyvodzovanie významov neznámych slov* – dieťa môže význam neznámeho slova odhadnúť, vyvodiť z morfolologickej stavby slova, diskutovať o ňom, spýtať sa na jeho význam, vyhľadať v slovníku a následne použiť v ľubovoľnej vete (ústne alebo písomne), čím si spätne overíme, či danému slovu skutočne porozumelo.
- *spájanie slov* – spájanie slov do slovných spojení na základe asociácií z bežnej reči, vlastných skúseností detí (slnko - svieti, vták - lieta) a na základe úsudku (stolička – nábytok, oko – zmyslový orgán). Obmena: vyradovanie slov, ktoré sa k slovu (obrázku) významovo nehodia (napr. vyšľapaná cesta, úzka cesta, špicatá cesta, poľná cesta...).

Použitá literatúra:

GAVORA, P. a kol. 2008. *Ako rozvíjať porozumenie textu u žiaka. Príručka pre učiteľa.*

Nitra: Enigma, 2008. 193 s. ISBN 978-80-89132-57-7.

MISTRÍK, J. 1980. *Rýchle čítanie.* Bratislava: SPN, 1980. 116 s.

www.oskola.sk

www.zborovna.sk